

**Diecezjalne Studium
Organistowskie w Rzeszowie**

Materiały formacyjne dla organistów

Czerwiec 2023

Drodzy Duszpasterze i Organiści

W bieżących *Materiałach* zamieszczamy aklamację *Alleluja* oraz harmonizację melodii litanii do Najświętszego Serca Pana Jezusa w opracowaniu Stanisława Kwiatkowskiego. Dzięki uprzejmości i zgodzie redakcji kwartalnika *Muzyka w liturgii* wydawanego przez wydawnictwo muzyczne Polihymnia będziemy zamieszczać wybrane kompozycje, opracowania pieśni zarówno jednogłosowe jak i chóralne oraz organowe.

W *Zasadach doboru śpiewów do liturgii* kontynuujemy omawianie aklamacji *Alleluja*. Podejmujemy kwestie wykonawcze tej aklamacji. Do omówienia pozostanie repertuar *Alleluja*.

Przypominamy, że trwa rekrutacja do Diecezjalnego Studium Organistowskiego. **Nowością jest możliwość kształcenia kantora, psalterzysty, dyrygenta, animatora muzycznego.** Kurs ten jest zaadresowany do tych, którzy są animatorami życia muzycznego w parafiach, prowadzą schole, zespoły muzyczne czy chóry a nie mają odpowiedniego przygotowania muzyczno-liturgicznego. Szczegóły dotyczące rekrutacji do studium można znaleźć na stronie studium www.dsorzeshow.pl/rekrutacja

Litania do Najświętszego Serca Pana Jezusa

opr.: S. Kwiatkowski
Muzyka w Liturgii, Rox IX, Nr 2 (31) 2004, s.11.

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature. It begins with a whole rest, followed by a series of eighth and quarter notes, including a melodic line with a slur. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, featuring a series of quarter and eighth notes, some with a slur, and a final whole note.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of three sharps and a common time signature. It begins with a whole rest, followed by a series of quarter and eighth notes, including a melodic line with a slur. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, featuring a series of quarter and eighth notes, some with a slur, and a final whole note.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of three sharps and a common time signature. It begins with a whole rest, followed by a series of quarter and eighth notes, including a melodic line with a slur. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, featuring a series of quarter and eighth notes, some with a slur, and a final whole note.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of three sharps and a common time signature. It begins with a whole rest, followed by a series of quarter and eighth notes, including a melodic line with a slur. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, featuring a series of quarter and eighth notes, some with a slur, and a final whole note.

Alleluja

opr.: S. Kwiatkowski
Muzyka w Liturgii, Rok IX, Nr 2 (31) 2004

Umiarkowanie szybko

Al - le - lu -

(organy)

(organy + głos 1 i 2)

This system contains the first four measures of the piece. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 4/4 time signature. The bottom staff is in bass clef. The first measure is marked '(organy)'. The second measure has a fermata over the first note. The third and fourth measures are marked '(organy + głos 1 i 2)'. The lyrics 'Al - le - lu -' are positioned above the final measure.

ja, Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja.

Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja.

This system contains the next four measures. The top staff continues the melody with lyrics 'ja, Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja.' above it. The bottom staff continues the accompaniment with lyrics 'Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja, Al - le - lu - ja.' below it. The piece concludes with a fermata over the final note in both staves.

werset

This system contains a single measure of music in the treble clef, featuring a fermata over the final note.

Liturgia Słowa – Aklamacja przed Ewangelią (2)

Po Soborze Watykańskim II aklamacja *Alleluja* stała się śpiewem towarzyszącym procesji do Ewangelii. Sposób wykonania tego śpiewu podaje OWMR w punktach 62-63. Dokument ten podkreśla, że jest to „samodzielny obrzęd, przez który zgromadzenie przyjmuje i pozdrawia Pana mającego doń przemawiać oraz śpiewem wyznaje wiarę”. Zwraca uwagę, że aklamację śpiewa cała wspólnota pod przewodnictwem scholii albo kantora. Werset zaś wykonuje schola albo kantor (OWMR 62). Nasuwa się na samym początku pytanie: jak zatem potraktować sytuację kiedy aklamacja jest wykonywana przez chór lub scholę i w sytuacji kiedy nie bierze udziału w śpiewie zgromadzony lud? Ks. I. Pawlak stwierdza, że *Alleluja* nie musi być śpiewem solowym tak jak to jest w przypadku psalmu responsoryjnego oraz, że w czasie uroczystych celebracji wykonywanie tej aklamacji przez chór „nie sprzeciwia się duchowi tego obrzędu, któremu towarzyszy”. *Alleluja* wykonuje się w każdym okresie roku liturgicznego z wyjątkiem Wielkiego Postu, kiedy śpiewa się werset podany w lekcjonarzu (OWMR 62a i b). Wprowadzenie do drugiego wydanie Lekcjonarza Mszałnego (2011) w punkcie 91, wymienia jakich można użyć aklamacji: „Chwała Tobie, Chryste, Królu wiecznej chwały”; „Chwała i cześć Tobie Panie Jezu”; „Chwała i cześć Tobie, Chryste”; „Chwała Tobie, Słowo Boże”; „Chwała Tobie, Królu wieków” oprócz tych podaje „albo innej podobnej”. Jak wiemy obecne wydanie Lekcjonarza używa tych dwóch ostatnich aklamacji.

W kolejnym punkcie OWMR przeczytamy w jakich sytuacjach można opuścić aklamację kiedy przed Ewangelią wypada jedno czytanie. Warto przytoczyć ten punkt w całości. Punkt 63a: „w okresie, w którym należy śpiewać *Alleluja*, można wykonać albo psalm allelujatyczny, albo psalm i *Alleluja* z jego wersetem”. A zatem kiedy wykonujemy psalm allelujatyczny możemy opuścić *Alleluja*. Punkt 63b: „w okresie, w którym nie jest przewidziany śpiew *Alleluja*, można wykonać albo psalm i werset przed Ewangelią, albo tylko psalm”. Czyli aklamację możemy również opuścić. I wreszcie punkt 63c: „jeśli nie śpiewa się *Alleluja* lub wersetu przed Ewangelią, można ją opuścić”. Ten punkt dotyka kwestii możliwości opuszczenia *Alleluja* w sytuacji gdy nie jest śpiewana. Przepisy oczywiście dopuszczają recytację *Alleluja*. Jednakże w duchu odnowionej liturgii ta aklamacja domaga się śpiewu. Tak wynika z posoborowych ksiąg liturgicznych, dokumentów Kościoła i komentarzy do nich. Jeszcze raz w tym miejscu warto odwołać się do ks. I. Pawlaka, który jest zdania, że: „(...) *kto recytuje Alleluja pozostaje w zgodzie z przepisami, ale kto nie śpiewane Alleluja opuszcza czyni lepiej. Kto zaś je śpiewa – ten postępuje najlepiej*”.

W praktyce przyjęło się śpiewanie trzykrotnego *Alleluja*. Wykonuje go kantor lub schola a następnie powtarza lud zgromadzony na liturgii. Werset wykonuje solista lub zespół i uczestnicy liturgii powtarzają *Alleluja*. Można śpiewać również *Alleluja* dwukrotnie albo tylko jeden raz. W opracowaniach chóralnych tej aklamacji istnieje możliwość powtórzenia *Alleluja* kilka razy. W liturgii papieskiej został wprowadzony zwyczaj, że po proklamowaniu Ewangelii papież ewangeliarzem czyni znak krzyża. Ten obrzęd ma swoje źródło w liturgii wschodniej. Przyjął się nie tylko w liturgii papieskiej ale także w liturgii z udziałem biskupa. Stąd też Instrukcja Episkopatu Polski o muzyce kościelnej podaje, że: „W uroczystych celebacjach po proklamacji Ewangelii można powtórzyć samą aklamację bez wersetu” (IEP 19d).